

Handläggare: Johanna Wittenmark
Tel:046-359 52 91
E-post: johanna.wittenmark@lund.se

PM – Stadsbyggnadsinriktning för den nya gymnasieskolan

PÅ 02/2017

Bakgrund

Den 8 juni 2017 fattade Byggnadsnämnden ett inriktningsbeslut för stadsbyggnadsfrågorna kring den nya gymnasieskolan i Lund. Detta PM är reviderat i enlighet nämndens beslut.

Inledning

Skolan är en viktig institution för staden och byggnadsvolymen kommer vara anseelig. Skolverksamheten för upp till 2000 elever kräver ca 22 000 m² BTA exkl idrottshallar vilket motsvarar byggnadsvolymen av två stycken Kristallen eller en Polhemskola fast på en mindre tomt. Serviceförvaltningen planerar att bjuda in till en arkitekttävling. Det vinnande förslaget kommer sedan att ligga till grund för detaljplanens samrådsförslag.

Programhandlingarna för arkitekttävlingen ska innehålla ett avsnitt där stadsbyggnadsförutsättningarna presenteras. ” PM –

Stadsbyggnadsinriktning för den nya gymnasieskolan” redovisar stadsbyggnadsaspekterna för en gymnasieskola inom planområdet för Pastor Svane 1 Pastor Svane 1 m fl som ska ligga till grund för det fortsatta detaljplane- och getaltningsarbetet.

Fysisk avgränsning

Planområdet omfattar fastigheterna Pastor Svane 1 (Svaneskolan, ca 1,9 ha) samt del av Väster 7:1, som är angränsande parkmark längs Svanevägen. Sammanlagt är området cirka 2,4 hektar stort. Marken ägs av Lunds kommun.

2017-05-28

Rev. 2017-09-13

Ortofoto med planområdet markerat.

Målbild

Projektet bedöms som strategiskt viktigt för stadsutvecklingen av centrala Lund. Det pågår flera viktiga stadsutvecklingsprojekt i närheten, vid Lund C, i stadskärnan och i stadsparken. Genom medveten planering kan dessa projekt stärka varandra och ytterligare bidra till den positiva utvecklingen av den västra delen av stadskärnan. Den övergripande vision som man tagit fram för den nya gymnasieskolan av en mål- och visionsgrupp sammanfattas enligt följande:

”Den nya gymnasieskolan ska med sin pedagogiska profil och resurssmarta arkitektur vara ett signum för kunskapsstaden Lund”

Mål- och visionsgruppens arbete har även mynnat ut i följande riktlinjer:

- Den nya gymnasieskolan ska vara centralt placerad *profilbyggnad* som pulserar av *kunskap, öppenhet och transparens*
- Lunds nya gymnasieskola ska vara öppen och *välkommande* arbetsplats och *mötesplats för alla*
- Den pedagogiska profilen, som präglas av *flexibilitet* med lärande i centrum ska styra lokalernas utformning
- Byggnaden ska vara resurssmart med inbyggd flexibilitet, låg energiförbrukning och *lång livslängd*

Lärmiljöutredning

Utbildningsförvaltningen och skolförvaltningen har gjort en utredning om lärmiljö med fokus på att lokalerna ska stödja den pedagogik som används idag. Utfallet av detta arbete kommer att ge förutsättningarna för skolans byggnad/byggnader och till viss del byggnadens/byggnadernas struktur. De nedan föreslagna stadsbyggnadsaspekterna kommer eventuellt behöva modifieras för att anpassas till behovet från skolan.

Förslag på inriktning för stadsbyggnadsaspekterna

Utifrån den övergripande visionen har stadsbyggnadskontoret i samarbete med arbetsgruppen för den nya gymnasieskolan tagit fram

2017-05-28
Rev. 2017-09-13

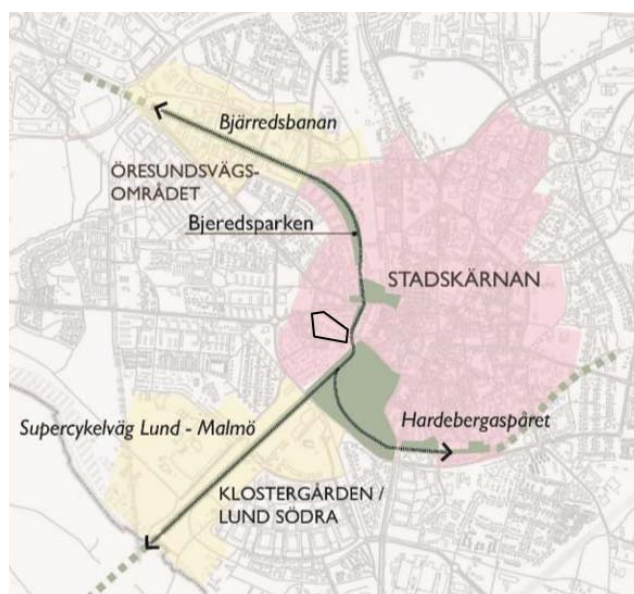
förslag på inriktning för stadsbyggnadsaspekterna. Det är främst de kursiverade orden ovan som har bedömts vara relevanta. Basen har varit att projektet i sin struktur och utformning ska stärka den stadsutveckling som sker i Lunds tätort som gör staden mer attraktiv och levande. Förslaget är att detta kan ske genom att fokusera på tre övergripande områden:

- Utveckla och läka stadens nätverk av offentliga platser och stråk
- God gestaltning
- Stärka stadens sociala hållbarhet

Under dessa rubriker finns konkreta stadsbyggnadsaspekter sorterade.

Utveckla och läka stadens nätverk av offentliga platser och stråk

Många av Lunds stora stadsutvecklingsprojekt, såsom Öresundsvägen, områdena runt Bjerredsparken och Lund C, Stadsparken, Arenan och Lund södra, ligger längs ett gång- och cykelstråk som är sammankopplat med de regionala nätverken mot Malmö och Lomma/Bjärred.

Stadsutvecklingsprojekt längs gång- och cykelstråket mellan Öresundsvägsområdet och Lund Södra samt Hardebergastråket

Tomten för den nya gymnasieskolan ligger längs detta stråk och Stadsparken. Inriktningsbeslut:

- Entré och välkomnade entréplats mot Stadsparken

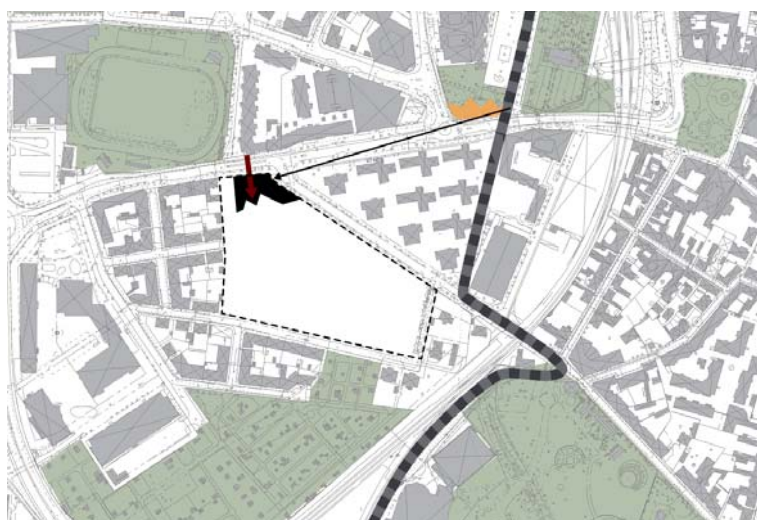
2017-05-28

Rev. 2017-09-13

Trollebergsvägen är en av Lunds äldsta infartsvägar. Tomten för den nya gymnasieskolan ligger längs detta viktiga stråk. Den nordliga delen av planområdet är synligt från Klosterkyrkan och platsen för en eventuell kongress. Inriktningsbeslut:

- Synlighet och entré mot Trollebergsvägen

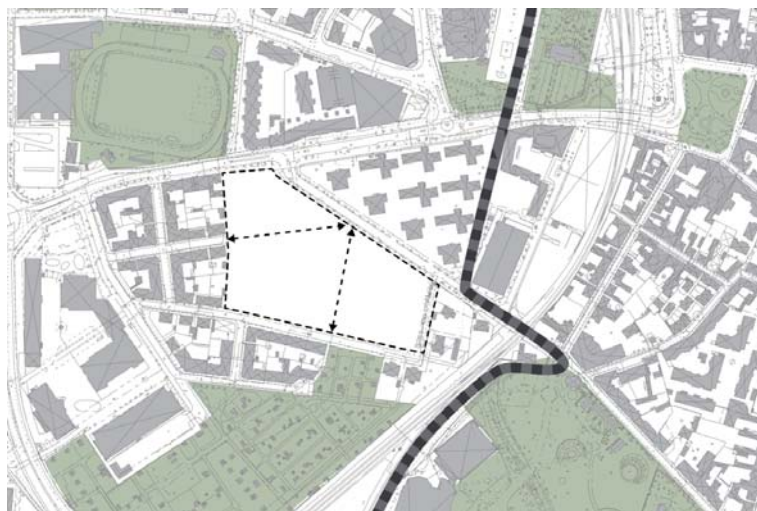

Idag är det möjligt att röra sig igenom planområdet och det bör det även vara i framtiden, därför ska skolan ha:

- Finmaskighet för gång och cykel inom planområdet

2017-05-28

Rev. 2017-09-13

En av de viktigaste parametrarna för lokaliseringen av den nya gymnasieskolan, är att den ska vara centralt placerad eftersom många elever inte förväntas bo i tätorten. I Lunds centrala gymnasieskolor (Polhem, Katedralskolan och Spyken) så kommer ca 50 % av eleverna från tätorten, på Polhem är det bara 23 %. Med tanke på den centrala placeringen och förutsättningen att ca 50 % av eleverna inte kommer från tätorten finns det skäl att titta på möjligheterna att minska bil- och cykelparkeringsnormen.

Beläggningsstudier från Polhemsskolan tyder på ett lägre behov än vad befintlig norm anger.

Inriktningsbeslut:

- Sänkt parkeringsnorm för bil till 2,25 bpl/1000 kvm BTA (25 % reduktion) i tävlingsprogrammet/programskedet.

Detaljplanarbetet får därefter vidare utreda vilket normtal för parkering som slutligen är lämpligt.

Tomtens centrala placering längs några av stadens huvudstråk gör att marken bör anses för värdefull för markparkering.

Inriktningsbeslut:

- Högst 10 % av parkeringarna får utgöras av markparkering (i första hand för HKP och servicefordon).

Det finns 6 kommunala parkeringsanläggningar inom 600 m från centrum planområde. I kommande detaljplaneskede utreds möjligheterna för parkeringsköp hos LKP AB.

Inriktningsbeslut:

- Bilparkering ska i första hand lösas i allmänna parkeringsanläggningar utanför tomten.

God gestaltning

Den nya gymnasieskolan är en viktig destination/institution i kunskapsstaden Lund och ska enligt den framtagna visionen vara en profilbyggnad och pulsera av kunskap, öppenhet och transparens. Skolan bör ha en ett arkitektoniskt uttryck som synliggör dessa parametrar. Det

2017-05-28

Rev. 2017-09-13

underlättar också orienterbarheten för de som kommer till skolan för första gången.

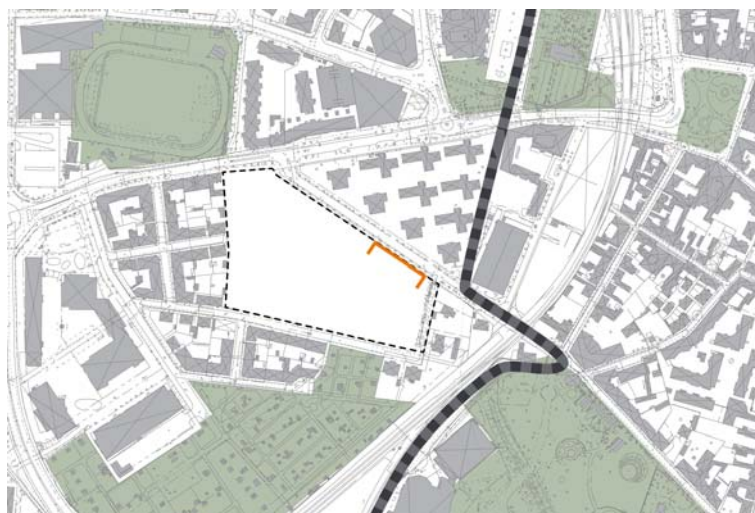
Inriktningsbeslut:

- Skolan ska ha minst en profilbyggnad
- Skolan ska ha ett arkitektoniskt uttryck utifrån värdeorden; kunskap, öppenhet och transparens

Planområdet ligger nära gränsen för riksintresset ”Lunds medeltida stad” och i ett område med bebyggelse från många olika tidsperioder med varierande skala (primärt småskalig), struktur och kvartersstorlekar. Dominerade fasadmateriäl i området är rött tegel vilket har en kulturhistorisk anknytning.

Inriktningsbeslut:

- Komplettera den befintliga bebyggelsen på ett arkitektoniskt genomtänkt sätt
- De nya byggnaderna ska ha vertikalitet i fasaden, med en maximal obruten fasadlängd på 60 m

Svaneskolan är en tidstypisk skola från 1960-talet med ett platsspecifikt konstverk i aulan. Den befintliga skolan är med i bevaringsprogrammet, men är inte försedd med beteckningen kulturhistoriskt värdefull och det beror troligen på att skolan vid inventeringstillfället var alltför nybyggd, 1968-70 byggnadsår. Arkitekt är Hans Westman/Fritz Österlind arkitektateljé. Aulan lyfts fram i bevaringsprogrammet. En översiktlig antikvarisk förundersökning planeras för att utreda kulturvärdena, där man går igenom byggnadens historik, ändringar samt kulturvärden. En mindre jämförelse med kommunens övriga skolbyggnader ska också ingå. Efter det får bevarandevärdena sammanvägas med övriga stadsbyggnadsmål och om det är ekonomiskt och byggtekniskt rimligt att

2017-05-28

Rev. 2017-09-13

bevara tex aulan. Aulan används idag av Svaneskolan samt av Kulturskolan mm på kvällar och helger.

Inriktningsbeslut:

- Den befintliga skolbebyggelsens kulturhistoriska värde ska beaktas i fortsatt planarbete

Social hållbarhet

Stadsbyggnadskontoret föreslår att i detaljplanarbetet med den nya gymnasieskolan ska det finnas extra fokus på att projektet ska stärka Lunds sociala hållbarhet. Planeringen ska ha fokus på barnperspektivet, jämställd, trygghet, folkhälsa, inkluderande/öppet samhällsklimat samt tillit, ibland benämnt som socialt kapital.

Inriktningsbeslut:

- Skolan ska stärka Lunds sociala hållbarhet genom sin struktur och gestaltning

Tydliga och väl upplysta entréer mot huvudstråk gör det tryggare att gå till på kvällen än om entréer ligger i t ex en park som är mörk och inte så många förbipasserande. Detta ökar också jämställdheten för det är ofta flickor och kvinnor som känner sig otrygga på kvällen. Placeringen av entré mot viktiga gång- och cykelstråk, mot Stadsparken och längs Trollebergsvägen, uppmuntrar till att gå och cykla till destinationen och bidrar till bättre folkhälsa. Attraktiva och varierande fasader med många entréer och fönster inbjuder också till att folk går och cyklar i större utsträckning (forskning gjord av Jan Gehl). Bra friytor som inbjuder till trygg utevistelse på rasterna ökar också den dagliga motionen och folkhälsan.

Inriktningsbeslut:

- Skolan ska ha inbjudande och varierande friytor i adekvat storlek

För att stärka tilliten till kommunen är tidig och tydlig information till medborgarna och ett transparent samrådsförfarande viktigt.

Den framtagna visionen för den nya gymnasieskolan beskriver att skolan ska pulsera av öppenhet och transperens samt vara mötesplats för alla. Stadsbyggnadskontoret föreslår att det kan uppnås genom t ex att skolans stråk och platser (i form av friyta) ska bli en del av stadens gröna aktivitetsrum och publika stadsrum.

Inriktningsbeslut:

- Friytor och stråk ska även vara till för allmänheten
- Byggnader, stråk och platser, i sin utformning, ska bjuda in till möten

Ett sätt att göra platser som bjuder in till möten är att ha välkomnade platser vid entréer. Platser som är soliga och har goda vindförhållanden. Boverkets rekommendationer är max 50 dB ekvivalent ljudnivå på skolans friytor.

Inriktningsbeslut:

2017-05-28

Rev. 2017-09-13

- Bebyggelsen placeras så att buller reduceras och att del av skolans friyta ska ha max 50 dB

Den nya gymnasieskolan kommer bli en viktig destination i staden för gymnasieeleverna. I arbetet med skolan finns det idéer om att skolan även kommer få funktioner som kan hyras ut till t ex förenings- och kulturliv. Det är dessutom högst troligt att ett samutnyttjande av idrottslokaler och uteidrott kommer ske mellan stadens centrala skolor såsom Polhem, Parkskolan, Katedralskolan och Spyken.

Idrottsundervisningen kommer med största sannolikhet lösas i andra delar av staden vilket innebär att eleverna behöver röra sig i staden som en del av sin undervisning. För att stärka dessa nätverk (för kultur, grönska, skola och idrott) så föreslås det att de funktioner som är publika ska placeras och ha tydliga entréer mot stadens huvudstråk, Trollebergsvägen och Svanevägen mot Stadsparken. Med tydliga entréer mot huvudstråken skapas orienterbarhet för de som kommer första gången till platsen, de mänskliga rörelserna samlas i dessa stråk vilket ger upplevelsen av en levande och trygg stad samt skapar förutsättningar för möjlighet till närservice och kommersiella verksamheter längs dessa stråk. Dessutom kommer kopplingen mellan tätortens östra och västra sida stärkas.

Inriktningsbeslut:

- Samla de publika funktionerna mot huvudstråken Trollebergsvägen och Stadsparken.

I arbetet med lärmiljö har det framkommit önskemål om att vilka funktioner som ska knytas nära samman gärna på samma plan.

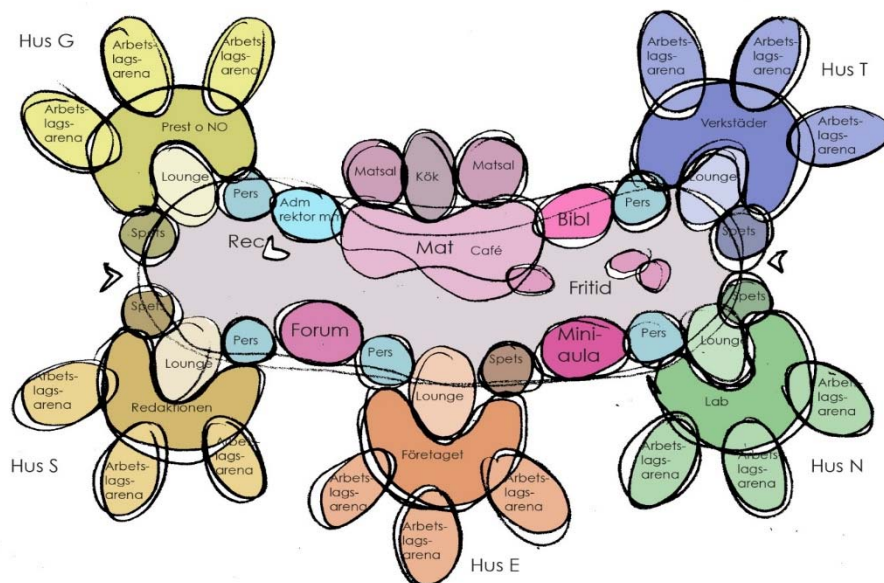

Illustration från Lärmiljö utredningen

Om utformningen helt utgår från de önskemålen skulle ca två tredjedelar av skolan vara på bottenvåningen, vilket inte är önskvärt ur stadsbyggnadssynpunkt. En utformning i tre plan bedöms kunna

2017-05-28

Rev. 2017-09-13

samspeka väl med den önskade lärmiljön. En skola i tre till fyra plan skulle innebära att de lokaler som diskuteras ska kunna hyras ut efter skoltid hamnar lättillgängliga på bottenvåningen. En skola i tre till fyra plan innebär också att det är rimligt lätt att ta sig ut på rasterna vilket främjar elevernas studieförmåga samt ger mer liv till staden. I en skola i tre till fyra plan kommer de flesta att välja trapporna istället för hissarna vilket främjar elevers och personals hälsa. Dessa aspekter tar sin utgångspunkt från barnens bästa. En skola i tre till fyra plan har ungefär samma höjd som de högsta husen runt om tomten.

Inriktningsbeslut:

- Skolans byggnadshöjd och antal våningsplan ska avgöras av ett gott uppnående av övriga kriterier i programmet, med särskilt beaktande på att skapa tillräckliga och adekvata utemiljöer, med bevarande av värdefull grönska.

Det finns en hel del uppväxta träd, primärt på den del som idag är parkmark. Det har gjorts en balanseringsbedömning, med följande inriktning:

- Den gröna inramningen som ger skolgården en grön karaktär ska kompenseras inom tomten.
- Att bevara utpekade träd, solitärer och grupper så långt som möjligt.
- Ifall något av de utpekade träden tas ner ska detta ersättas med ett nytt inom planområdet.
- Att en naturvärdesinventering enligt svensk standard, med fokus på äldre träd, ska genomföras.

Utpekade träd i balanseringsbedömningen

Den västra kanten har ett befintligt gång- och cykelstråk. Det går även ett skyfallsstråk i stråket där träden gör ett viktigt arbete. Trädridån skapar också en mjuk övergång till trädgårdarna i kvarteren Jutahusen och Foten.

Inriktningsbeslut:

2017-05-28
Rev. 2017-09-13

- Utgå ifrån balanseringsbedömningen samt behålla den västra trädridån och gatuträden längs Svanevägen och Trollebergsvägen

Ole Kasimir
planchef

Johanna Wittenmark
planarkitekt